

Опис досвіду роботи завідувачки Друхівською публічно-шкільною бібліотекою-філією

“ З книги починається самовиховання, індивідуальне життя”, - писав В. О. Сухомлинський. Ці крилаті слова стали основою в роботі Друхівської ПШБ, яка, як структурний підрозділ школи, сприяє реалізації державної політики в галузі освіти, розвитку навчально-виховного процесу, виховання загальної культури, національної свідомості, шанобливого ставлення до книги.

Важливою умовою подальшого вдосконалення навчально-виховного процесу в школі є добре скомплектований і правильно організований книжковий фонд, який налічує 22183 примірників книг, брошур та журналів.

В Друхівській ПШБ книжковий фонд розташований згідно таблиць ББК, враховано вікові особливості користувачів.

Книжковий фонд бібліотеки розкрито за допомогою книжкових полицок, звернень до читача. Книжковий фонд для учнів молодшого шкільного віку розставлено за темами: “Про природу, птахів, звірів”, “Так жили колись”, “Дітям про професії”, “Що за чудо ці казки”, “Моя земля – це незалежна Україна”, “У світі поезії”, “Книги, що все знають”.

Особливе значення приділяється книжковим виставкам, які присвячуються різним подіям суспільного та громадського життя нашої країни, бо їх мета – розширити кругозір користувачів бібліотеки, сприяти їх громадянському становленню. Бібліотекар прагне привернути увагу читачів їх естетичним оформленням, доповнює ілюстраціями, зверненнями до читача, цитатами.

Так, в бібліотеці були оформлені книжково-ілюстративні виставки “Живи, Україно, живи для краси”(до дня Соборності України), “В країні цікавих уроків”, “Безсмертний Кобзар”, “Люби і знай свій рідний край”, “Країна вічності – любов”, “Україна, мати, мова – три цілющих, вічних слова”, “Природа – наше багатство”, “Безсмертний подвиг” та інші.

Інформаційна книжкова виставка “Літературний календар” інформує користувачів бібліотеки про визначні події в літературному житті нашої країни та про письменників-ювілярів місяця. Біля виставки постійно проводяться інформаційні та рекламні перерви, експрес-інформації.

На книжково-ілюстративній виставці “Сто порад учителю” вміщено твори В. Сухомлинського, А. С. Макаренка, Ушинського, газетні та журнальні статті на допомогу вчителю, список рекомендованої літератури “Педагогічні інновації”.

Оперативне й повноцінне забезпечення інформаційних потреб користувачів – одна з основних функцій Друхівської ПШБ. Тому, використовуючи різні форми і методи бібліотечно-бібліографічної роботи, бібліотека приділяє посилену увагу проблемам, пов’язаним із пошуком і забезпеченням інформацією своїх користувачів. Це і виставки нових надходжень, інформаційні огляди, інформування про книги, дні інформації, тематичні папки газетних та журнальних вирізок на актуальні теми, доповнені списками рекомендованої літератури по темі, як от: “Злочин проти нації”, “Чорнобиль. Біль і скорбота України”, “Людина і

природа”, “За здоровий спосіб життя”, “Свята та звичаї нашого народу”, “Природа нашого краю” та інші.

Сучасна книгозбірня без довідково-бібліографічного апарату мало чого варта. Тому в бібліотеці створено алфавітний каталог, систематичну картотеку газетних та журнальних статей, краєзнавчу картотеку, картотеку виховних заходів, картотеку на допомогу навчально-виховному процесу в школі. Енциклопедії, словники, довідники виділені в бібліотеці і утворюють довідково-інформаційний фонд, що дає змогу швидко і якісно забезпечувати користувачів потрібною їм інформацією при підготовці лекцій, рефератів, повідомлень.

Одна з ділянок роботи бібліотеки – виховання в учнів бібліотечно-бібліографічної культури, що необхідно їм для продовження освіти, для формування самоосвітніх навичок. Пропаганда бібліотечно-бібліографічних знань в школі проходить згідно єдиного навчально-тематичного плану, яким передбачено екскурсії до бібліотеки, бібліотечні уроки на теми: “Як читати та берегти книги”, “Як вибирати книги”, “Знайомство з науково-пізнавальною літературою”, “Перші словники, енциклопедії, довідники”, “Бібліотечно-бібліографічний апарат бібліотеки”, “Посвята в читачі бібліотеки” та інші. Під час проведення бібліотечних уроків використовуються ігрові форми роботи, знання учнів затверджуються на практичних заняттях.

Бібліотекар ніколи не стоїть осторонь подій, що відбуваються в школі: приймає участь при проведенні предметних тижнів в школі, місячників правових

знань, місячників оборонно-масової роботи, в загальношкільних масових заходах. Книжково-ілюстративні виставки та викладки літератури, вікторини, бібліографічні огляди літератури, подорожі по книгах – ось неповний перелік форм роботи, які нею використовуються.

В популяризації книги бібліотекар поєднує різні форми роботи: як традиційні, так і нові. Велика увага приділяється індивідуальній роботі з читачами: проводяться індивідуальні бесіди, аналізи читання, анкетування анкетування, що дає можливість вивчити інтереси як окремо взятого читача, так і групи читачів. Найбільш ефективними технологіями масової роботи бібліотеки є бесіди-діалоги, усні журнали, літературні вечори, вікторини, подорожі по книгах тощо. Вони спонукають читача до ознайомлення з літературними творами, вдумливого читання, вчать аналізу художнього твору, допомагають бібліотекареві краще взнати своїх читачів, розкривають їх внутрішній світ.

Пошвавився інтерес до літератури після проведення бесіди-роздуму “Афганістан болить в душі моїй”, гри-подорожі “Українська минувшина”, колективного обговорення книги В. Катаєва “Син полку”, поетичної хвилинки до 120-річчя від дня народження Є. Маланюка “Мій ярий крик, мій біль тужавий”, години спілкування до 80-річчя з дня смерті Дніпрової Чайки “Дніпрова Чайка. Хто вона?”, презентації книг А. Кондратюка “Мій ярий крик, мій біль тужавий”, огляду творів місцевих гумористів “Смійтесь на здоров’я” та інших заходів.

Бібліографічні огляди літератури відзначаються деякою “сухістю” бібліографічної інформації, тому я намагаюся вирішити цю проблему високохудожнім прочитанням найбільш цікавих фрагментів твору. Зацікавлення в читачів викликала література, представлена під час проведення бібліографічних оглядів літератури “Трагедія 33-го”, “Діти-герої”, “Письменники та поети Рівненщини – дітям”, “Мужність і біль Чорнобиля”.

Багато уваги я приділяю пропаганді літератури про здоровий спосіб життя – адже це одна із найважливіших проблем сьогодення. Серед проведених заходів – година спілкування “Наркоманія – отрута суспільства”, перегляд літератури “СНІД – хвороба віку”, усний журнал “Здоров’я – головне життєве благо”.

При проведенні масових заходів я використовую ілюстрації, портрети, цитати, таблиці, програвання ліричних творів. Так, появу королеви Казки супроводжувала лірична мелодія, а Баба Яга під час екскурсії учнів 1-го класу до бібліотеки появилась під барабанний дріб, подорож у світ інтимної лірики озвучувалась записами пісень про кохання.

Дбаючи, щоб юним читачам було цікаво, щоб їх бібліотека незборимо вабила, в 1988 році було засновано клуб “Юні друзі книги” із секціями “Книжкова лікарня”, “Юні забійники”, “Юні бібліотекарі”. В клуб приходять найактивніші читачі бібліотеки, які люблять книгу і бібліотеку. Девізом клубу є слова С. Михалкова:

*“Сторінки книжок завітних
Всіх нас доброму навчать –
Працювати і учитись,
І Вітчизну шанувать!”*

Емблемою клубу є розгорнута книга. Основні форми роботи клубу – брейн-ринг, гра-подорож, посвята в читачі та інші. Тематика засідань клубу різноманітна – „Бібліотека”-

– книжчин дім”, “Прийняла я в дарунок від нені – то мова. Тому скарбу ніколи не скласти ціни”, “З народного напившись джерела”.

Бурхливе обговорення викликало засідання клубу, присвячене творчості нашого земляка, письменника А. Кондратюка, під час якого відбулася презентація його нових романів “Хутір” та “Поза межами суєти”, яких він подарував для учнівського та педагогічного колективу школи. Запали в душу читачів розповіді про колоритні постаті героїв роману “Хутір” – наших земляків, про події, які відбувались на терені нашого краю в роки Великої Вітчизняної війни. Вони серцем відчували дорогий куточок рідної землі – прекрасний і понівечений, багатий і обкрадений, любов і повага до нього передалась їм від Андрія Кондратюка, змусила задуматись над його долею.

Дуже часто тематикою засідань клубу є книга та бережливе ставлення до неї, як от “Книга завжди поруч з нами”. Під час цього засідання за допомогою сторінок усного журналу члени клубу розповіли про значення книги в житті людини, про те, як треба берегти книги. Учні не тільки прослухали розповіді та вірші про книгу, а й стали учасниками вікторини “Улюблені герої книг”, “Хто більше знає прислів’їв та приказок про книги”, гри “Аукціон домислів”. Сподобалась глядачам і інсценізація оповідання українського письменника Кузьми Гриба “Чому скаржились книжечки”.

Щороку на весняних канікулах в бібліотеці проходить тиждень дитячої та юнацької книги. Відкриття тижня проходить на загальношкільній лінійці, в ході якої бібліотекар та члени клубу “Юні друзі книги” розповідають про значення книги в житті людини, а також знайомлять з планом проведення тижня. В цьому році тиждень книги пройшов під девізом “Хто багато читає, той багато знає”. Перший день тижня був присвячений книзі. Другий день – день казок – пройшов під гаслом “Україна казку мудру хоче розказати тобі”. Третій день тижня – краєзнавчий день – пройшов під гаслом “Край мій – гордість моя”. Четвертий день тижня пройшов у формі засідання клубу “Юні друзі книги” на тему “З народного напившись джерела”, під час якого учні багато дізналися про свято Великодня. Останній день тижня пройшов під гаслом “Хто багато читає, той багато знає”. Під

час проведення тижня учні взяли участь у конкурсі на кращий малюнок до прочитаної книги “Щоб ожили книги”.

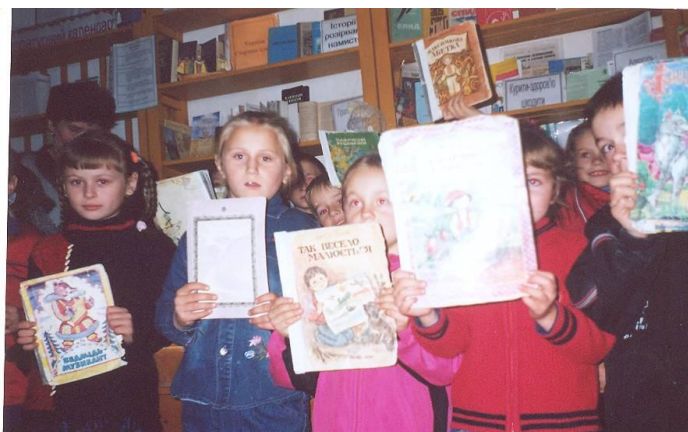
Друхівська публічно-шкільна бібліотека щороку приймає активну участь у Всеукраїнській акції “Живи, книго!”. Відповідно до положення про Всеукраїнську акцію “Живи, книго!”, наказу районного відділу освіти, наказу по школі розроблено положення про участь Друхівської ЗОШ I-III ст. у Всеукраїнській акції “Живи, книго!”. Цим наказом також затверджено оргкомітет, до складу якого входять представники адміністрації школи, учнівського самоврядування, працівник бібліотеки. В кожному класі створено пости бережливих, які підзвітні в своїй діяльності штабу “Живи, книго!”, як одному з підрозділів учнівського самоврядування. Штаб “Живи, книго!” працює в тісному контакті з бібліотекарем, класними керівниками та класоводами.

Дирекція школи спрямовує діяльність педагогічного колективу на формування в учнів дбайливого ставлення до підручників та іншої літератури, забезпечує контроль за ходом проведення акції “Живи, книго!” в школі.

Штаб “Живи, книго!”, бібліотекар, класні керівники та класоводи проводять необхідну роботу з учнями та батьками щодо виховання в учнів дбайливого ставлення до навчальної книги. Беруть участь у видачі фондів підручників учням і організовують їх повернення до бібліотеки після закінчення навчального року. Контролюють стан підручників у школі, поводять рейди-перевірки стану підручників. Підсумки рейдів відображаються на стенді “Живи, книго!” в рубриках “Книга дякує”, “Книга скаржить” та на екрані змагання за збереження шкільних підручників. Щороку в школі проходить конкурс на краще збережений підручник, за умовами якого учні, які на “відмінно” зберегли підручники, нагороджуються комплектами найкраще збережених підручників, а їх батькам

оголошуються подяки. В бібліотеці оформлено розгортки “Книжчині поради учням молодшого шкільного віку” та “Поради читачам”, які знайомлять учнів з правилами поводження з книгою, вчать, як читати книги, газети та журнали, робити конспект, писати реферат. Видаючи книжки, я проводжу індивідуальні бесіди про бережливе ставлення до книги, групові бесіди, як от: цикл бесід з учнями молодшого шкільного віку “Радить лікар Айболить”, бесіду з учнями старшого шкільного віку “Санітарно-гігієнічні умови зберігання книг”, бліц-турнір з учнями середнього шкільного віку “Щоб книги довше жили”. Серед масових форм роботи з виховання дбайливого ставлення до книги традиційними є посвята першокласників у читачі, екскурсія першокласників до бібліотеки.

З метою виховання читацької культури систематично проводяться бібліотечно-бібліографічні уроки, як от: “Гігієна читання” (3 клас), “Як читати та берегти книги”, “Культура читання” та інші.

Головна проблема, над якою я працюю – популяризація творів місцевих письменників та поетів, висвітлення історії рідного краю, відродження його кращих традицій. В бібліотеці функціонує краєзнавча картотека, сформовано фонд краєзнавчої літератури, організовувались книжково-ілюстративні виставки “Люби і знай свій рідний край”, “Літературна Рівненщина”. Я намагаюся зібрати, зберегти і надати користувачам документальні джерела та інформацію про рідний край. Багато уваги приділяю інформаційній та бібліографічній роботі з краєзнавства. Складаю тематичні списки краєзнавчої літератури, проводжу бібліографічні огляди літератури, огляди періодичних видань. Разом з користувачами бібліотеки я провела пошукову роботу і на основі зібраних матеріалів написала історію села та бібліотеки.

Припливу читачів до бібліотеки сприяє високий рівень гігієнічної культури, затишок, доброзичливий, приємні взаємовідносини між бібліотекарем і читачем, які я намагаюся підтримувати: щоб читач і багато цікавого дізнався, і напоїв зір і слух глибиною крилатих висловів, корисних рекомендацій і порад. Я намагаюся створити затишок і естетичний вигляд у бібліотеці за допомогою численних кімнатних рослин, декоративних композицій із квітів, гілок дерев та рослин, естетично оформленими книжковими виставками, зверненнями до читача, висловами видатних людей про значення книги та бібліотеки в житті людини, елементів народознавства – український рушник та ікона Божої Матері.

Таким чином зміст роботи бібліотеки я спрямовую на те, щоб формувати духовний світ дитини і сприяти гармонійному розвитку особистості, яка здатна бути спадкоємцем і продовжувачем прогресивних національних традицій.

Хтось сказав, що на зустріч з аудиторією треба йти з таким настроєм, з яким несеш бажаний дарунок для дорогих людей і вже наперед радієш їх радістю, схвилюваний очікуванням цієї радості. Тому я при проведенні масових заходів стараюся заімпонувати аудиторію любов'ю до неї, фаховою впевненістю, ерудицією, усмішкою, приємним голосом, дикцією, емоційністю, щирістю. Намагаюся завжди якнайшвидше задовольнити потреби користувачів у потрібній інформації. Це і є моє професійне кредо бібліотекаря Друхівської публічно-шкільної бібліотеки.